

Fiche 11

Bijzondere bepalingen over het gebruik van arbeidsplaatsen

De wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk voert specifieke bepalingen in om de tewerkstelling van werknemers van verschillende bedrijven, verenigingen of instellingen¹ op dezelfde **arbeidsplaats**² of op aangrenzende of naburige arbeidsplaatsen te regelen.

Een **arbeidsplaats** wordt in de wet gedefinieerd als elke plaats waar arbeid wordt verricht, ongeacht of deze zich binnen of buiten een inrichting bevindt en ongeacht of deze zich in een besloten of open ruimte bevindt. De 'arbeid' waarvan sprake kan dus in een vereniging of in een kantoorgebouw, of in de open lucht (bv.: op een bouwplaats) verricht worden.

Wanneer er in een inrichting werkzaamheden uitgevoerd moeten worden, kan de **opdrachtgever** (werkgever van een vereniging) een beroep doen op een **extern bedrijf**. Dat komt dan met zijn eigen medewerkers de werken uitvoeren. Iedereen die op de arbeidsplaats aan het werk is, d.w.z. die een beroepsactiviteit uitvoert, is dan onderworpen aan de welzijnswetgeving. Dat geldt evenzeer voor een zelfstandige aannemer als voor een bedrijf dat meerdere werknemers in dienst heeft of een instelling of overheidsinstantie. Het geldt ook voor **uitzendwerk**³, waarbij een uitzendkantoor uitzendkrachten ter beschikking stelt van een bedrijf (opdrachtgever).

Een **inrichting** is de geografisch afgebakende plaats die deel uitmaakt van een bedrijf of een instelling en die onder de verantwoordelijkheid valt van een werkgever.

Voorbeeld: een wachtkamer van een vereniging waar renovatiewerkzaamheden uitgevoerd worden door werknemers van een gespecialiseerd SPI-centrum en elektriciens in onderaanneming.

De werkzaamheden die externe bedrijven komen verrichten, kunnen van allerlei aard zijn: onderhoudswerken, bouwwerken, renovatiewerken. Die kunnen al dan niet risico's met zich meebrengen. Dat betekent dat de externe werkgever voor een verhoogd risico in het bedrijf van de opdrachtgever kan zorgen.

Er zijn overigens specifieke bepalingen over werken op **tijdelijke of mobiele bouwplaatsen**⁴.

De spelers

Opdat de rollen en opdrachten van alle spelers waarnaar fiche 11.1 en 11.2 verwijzen duidelijk zijn, geven we voor elk van hen een korte definitie.

- Een **aannemer** is een externe werkgever (of een externe zelfstandige) die voor rekening of met toestemming van een werkgever-opdrachtgever in diens inrichting werkzaamheden uitvoert, in overeenstemming met het contract dat ze hebben afgesloten.
- Een **onderaannemer** is een externe werkgever (of een externe zelfstandige) die werkzaamheden uitvoert in de inrichting van een werkgever-opdrachtgever op basis van een contract dat hij heeft afgesloten met een aannemer.
- De **opdrachtgever** is een natuurlijk of rechtspersoon voor wiens rekening werkzaamheden worden uitgevoerd. Bv.: de werkgever (voor bedrijven of verenigingen), de eigenaar van een gebouw of een huis, de overheid (voor bepaalde openbare werken) enz.

¹ Het begrip "instelling" verwijst naar een rechtspersoon, zonder vermelding van de activiteit die er verricht wordt.

² Cf. fiche 11.1. Arbeidsplaatsen en derden

³ Cf. fiche 7.6 Uitzendkrachten

⁴ Cf. fiche 11.2 Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

- De **bouwdirectie** is iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever voor het ontwerp en/of de uitvoering en/of het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk zorgt. Die rol kan vervuld worden door drie verschillende personen: de bouwdirectie belast met het ontwerp, de bouwdirectie belast met de uitvoering en de bouwdirectie belast met het toezicht op de uitvoering.
- De bouwdirectie belast met het ontwerp kan een **architect** of een studie bureau zijn.
- Een **leidend ambtenaar** is iemand die bij overheidsopdrachten moet nagaan of de wetgeving wordt nageleefd
- **De** veiligheids- en gezondheidscoördinator (VGC) is de persoon die door de opdrachtgever of de bouwdirectie aangesteld is om tijdens de uitwerkingsfase van het project en tijdens de uitvoering van het bouwwerk te zorgen voor de coördinatie op het vlak van veiligheid en gezondheid
Er moet een veiligheids- en gezondheidscoördinator aangeduid worden wanneer de werken uitgevoerd worden door meer dan één aannemer (een onderaannemer of een zelfstandige wordt beschouwd als een aannemer). Bij werkzaamheden die door één enkele aannemer, zonder onderaannemer, worden uitgevoerd, geldt die verplichting niet.

